

Boekverslag Boerekermis (Lukas Rotgans)

Elisa Ostet 20-3-2001

© havovwo.nl

Zakelijke Gegevens

Auteur: Lukas Rotgans (aantekeningen van L. Strengholt)
Titel: Boerekermis
Uitgever: J.Noordduijn en zoon n.v.
Plaats: Gorinchem
Jaar: 1968
Bladzijden: 74
Eerste druk: 1708
Genre:

Eerste Reactie

Keuze: Ik zag dit boekje in de bibliotheek. Het leek me leuk om te weten hoe het op een kermis eraan toe ging in de Renaissance. Je komt dan ook meer te weten over het denken van de mensen in die tijd over bepaalde zaken als het huwelijk.

Inhoud: Het verhaal vond ik niet zo heel sterk. Het gaat over een man die naar de kermis gaat en ziet wat er gebeurt. Het is niet zo'n actief verhaal, waarin iets spannends gebeurt met de hoofdpersoon. Daardoor vond ik het meer op een verslag van een gebeurtenis lijken dan op een verhaal. Gelukkig ben ik een beetje aan de manier van schrijven gewend geraakt en had ik er minder moeite mee dan bij Floris ende Blanchefloer..

Verdieping

Schrijfstijl: Dichtvorm

Ruimte: Het verhaal speelt zich af in de Renaissance. Het is chronologisch verteld. Er wordt niet terug geblikt met flashbacks. Alleen bij de roddels van de vrouwen op de kermis kun je zeggen dat zij terugblikken op het verleden. Ze roddelen over dingen die al gebeurd zijn. De plaats waar het verhaal zich afspeelt is niet helemaal bekend. Je kunt met enige zekerheid zeggen dat de kermis in een stad of groot dorp plaats vindt. Ook zou het stadje zich dicht bij de grens bevinden, want men heeft bezoekers uit naburige streken.

Verhaalfiguren: Er is niet echt een belangrijke hoofdpersoon. Het verhaal loopt wel mee met de ikpersoon, maar hij voert nauwelijks het woord. Er wordt beschreven wat er op de kermis speelt en wat de ikpersoon ziet en hoort. Er zijn wel personen die langdurig aan het woord zijn zoals bijvoorbeeld de vrouwen die roddels vertellen, maar die zijn niet de hoofdpersonen van het verhaal. Ze komen, als ze niet meer aan het

Boekverslag Boerekermis (Lukas Rotgans)

Elisa Ostet 20-3-2001

© havovwo.nl

woord zijn, niet meer in het verhaal voor. Dus is de ikpersoon toch het belangrijkste; alles wordt verteld zoals hij dat waarneemt.

Vertelwijze:

het hele verhaal is in ik perspectief. De ikpersoon vertelt wat hij ziet en doet en het verhaal wordt nooit verteld vanuit een ander perspectief, bijvoorbeeld van de dichter of mensen op de kermis.

Samenvatting:

Het eerste boek: de ik-persoon ziet buiten boerenmeiden en knechten lopen die samen naar het jaarfeest van de buurt gaan. Hij kleedt zich aan en gaat achter hen aan.. De ik-persoon loopt het stadje in en ziet goochelaars en kooplui. Ook spelen mensen het kaartspel. Dan komt plotseling een dronken man aanrennen. Er ontstaat enige ophef hierover. De ik-persoon gaat verder. Hij ziet poppenkast spelers die mensen uitnodigen om te kijken. Dan ziet hij een groep vrouwen. Hij gaat naar ze toe en luistert naar hun roddels. Hij krijgt veel te horen. Een roddel gaat over een vrouw die een stervende man had. Deze had schulden. Om na zijn dood niet in de schulden te hoeven zitten, verzint de vrouw een list. Alle waardevolle spullen bracht zij onder bij vrienden. Toen de man stierf en de schuldeisers hun tegoeden kwamen halen vonden ze niets van waarde en gingen weg. Nadat een paar andere vrouwen gesproken hadden, vertelt een vrouw, Stijntje, over een brutaal meisje. Deze probeert de landheer van haar vader te verleiden in haar voordeel. Dan begint Stijntje te zingen over de brutale Pleuntje. Een andere vrouw neemt de partij van Pleuntje op zich. Dan gaat het mis en beginnen ze te vechten. Om hen een beetje af te koelen gooit iemand een plens water over hen heen. De omstanders lachen. De ikpersoon verlaat het schouwspel, na iedereen gedag te hebben gezegd.

Het tweede boek: de ikpersoon kijkt bij het ringsteken. Daar ziet hij hoe een boerin haar geliefde aanmoedigt. De ridder, zoals de ikpersoon hem noemt, spoort zijn paard aan om te lopen. Maar het paard wil niet vooruit. De ridder wordt boos en loopt met zijn paard aan de hand weg. Een ander komt er aan gerend, maar deze is dronken en valt van zijn paard. Op het laatst komt er een jongeman die zeer geliefd is. Hij wint de prijs, een zilveren ring. Dan schreeuwt een dichter dat het pauwenknuppelen dieren mishandeling is en roept de hulp van diverse Griekse goden in. Een boer vraagt aan de ikpersoon wat de dichter vertelt en hij zegt dat die allemaal onzin uitkraamt. Dan is iemand aan de beurt en probeert de pauw te raken, maar mist. Hij wordt uitgelachen. Dan gaat de ikpersoon naar een toneelstuk kijken. Het gaat over de mensen in het algemeen en het is een vermakelijk stuk. De ikpersoon verlaat de tent snel omdat het hem te druk werd. Hij gaat verder en ziet een andere tent. Ook daar is een toneelstuk te zien. De ikpersoon gaat naar binnen om het treurspel te zien. Er wordt echter zoveel vermoord dat de ikpersoon de tent verlaat.

Boekverslag Boerekermis (Lukas Rotgans)

Elisa Ostet 20-3-2001

© havovwo.nl

Hij komt een liedjeszanger tegen die er niet uitziet. Hij vraagt hem of hij nieuws heeft. Tegen betaling vertelt hij een verhaal. Dan ziet hij vuur. Hij gaat kijken en ziet mensen koken. Dan hoort hij een kwakzalver die een middeltje probeert te verkopen. De ikpersoon gaat verder naar het jonkspel. Daar wordt gedanst. Daar ziet hij een oud vrouwtje en raakt met haar aan de praat. Zij zit daar omdat haar man wat aan het drinken is. Hij is schoenmaker en ondanks zijn leeftijd ziet hij nog goed. De ikpersoon kijkt rond hij ziet mensen dansen en paartjes vrijen. Ook ziet hij een boertje die zijn geld heeft vergokt en daardoor niet kan trouwen. Een ander doet zich juist te goed aan bier, hij had een erfenis ontvangen en was rijk. Dan is er chaos in de tent. Stoelen vliegen door het vertrek en alle vaten vallen op de grond. De meisjes gillen. Twee boeren zijn met elkaar aan het vechten. Dan vindt de ikpersoon het wel welletjes geweest en gaat naar huis.

Thematiek:

Hoofdgedachte:

Een zo natuurgetrouw mogelijk beeld te scheppen van de kermis. In die tijd kwam namelijk het realisme op. Het verhaal is ook heel realistisch. Er zit geen tovenarij of sprookjesachtige liefdes tussen personen in alleen de werkelijkheid van toen. Ook wilde de schrijver vertellen hoe leuk en vermakelijk het is op de kermis. Daar had hij voor zijn tijd niet over mogen schrijven, maar doordat de kerk minder macht had, kon hij laten zien dat plezier maken leuk is.

Verband:

De titel staat in een nauw verband met het verhaal en het thema. De personen die naar de kermis gaan zijn allemaal boeren. De titel kondigt, een voor die tijd bijzonder, feest aan. Namelijk de kermis. Daar ging dan bijna iedereen naar toe. Dat is geen sprookje. En daarom past het bij het thema; het is realistisch. Ook het volksvermaak wat een boerenkermis inhoudt past bij het thema.

Boekverslag Boerekermis (Lukas Rotgans)

Elisa Ostet 20-3-2001

© havovwo.nl

Plaats in de literatuurgeschiedenis

Eerste publicatie: 1708

Schrijver
gestorven

Lukas Rotgans. Gedoopt op 26 november 1653 Amsterdam, in Breukelen op 4 november 1710. Hij is een Noord-Nederlands schrijver en is de auteur van het eerste profane heldendicht in de Nederlandse literatuur, *Wilhem de Derde* (1698–1700), en ook van het eerste boertige heldendicht, de *Boerekermis* (1708). Hij heeft ook twee Frans-classicistische toneelstukken geschreven, namelijk *Eneas en Turnus* (1705) en *Scilla* (1709).

Tijd:

Het boek is geschreven in de Renaissance. In die tijd werd het geloof minder belangrijk. Dit als gevolg van de reformatie van o.a. Calvijn. Het realisme werd wel belangrijker. Het geloof stond niet meer in het middelpunt, maar de mens zelf. Dit boek is geschreven na de tachtigjarige oorlog. (1568-1648)

Typerend voor de tijd:

Dit boek is zeer typerend voor zijn tijd. Ten eerst gebruikt hij vaak de namen van Griekse en Romeinse goden, mede door de toenemende belangstelling hiervoor in die tijd. Ook speelt het geloof bijna geen rol in dit verhaal, men kwam erachter dat je ook mag feesten, zoals op een kermis. En dat dat niet slecht is.

Beoordeling

Positief:

Ik vond dit verhaal heel realistisch. Ik kon me de kermis bijna voorstellen. Ik vond het leuk om te weten hoe het vroeger op een kermis er aan toe ging zonder de moderne toestellen van nu.

Mooiste Passage:

Het stuk aan het begin van het tweede boek. Dat ging over het ringsteken te paard. Dat vond ik een leuk stukje, want ik rij zelf paard en kon me het heel goed voorstellen wat er gebeurde. Dat een paard niet vooruit wil is heel vervelend, maar tegelijk ook grappig. Ook hoe een dronken man van z'n paard viel, vond ik leuk beschreven.

Negatief:

Dat er iedere keer Grieks/ Romeinse goden er bij werden geroepen vond ik irritant. Het is overbodig en leidt je af van wat er werkelijk toe doet in het verhaal. De ene keer heb je het idee dat je een verhaal over een kermis leest en de andere keer een verhaal over Grieks/ Romeinse goden. Ook het verhaal is een beetje oppervlakkig; er komen verschillende personen aan bod, maar er wordt nergens op verder geborduurd. Het is een verhaal met aan elkaar geknoopte

Boekverslag Boerekermis (Lukas Rotgans)

Elisa Ostet 20-3-2001

© havovwo.nl

mededelingen over gebeurtenissen op een kermis.

Vergelijking:

Ik kan dit boek niet echt vergelijken met andere boeken of een film. Ik lees niet gauw boeken met dit thema. Ik herinner me wel dat in de boeken van Dik Trom ook vaak dorpsfeesten ter sprake kwamen. Maar dat was niet de belangrijkste gebeurtenis in het verhaal, zoals dat hier wel is.

Oordeel Thema:

Het thema was heel duidelijk: een nauwkeurige beschrijving van de kermis in een stadje. Haal er dan ook nog eens een paar Grieks/Romeinse goden bij maak er een verhaal omheen en je krijgt het thema wat in de Renaissance de stijl was. Ik vond het een beetje te gemakkelijk. Het onderwerp was wel leuk, maar de personen en gebeurtenissen waren te oppervlakkig. Je komt wel veel te weten hoe het er in die tijd aan toe ging, maar het verhaal eromheen was net een verslag.

Taalgebruik:

Het lezen van de tekst ging me beter af dan bij Floris ende Blacheflour. Er zaten een paar namen in voor (over)grootmoeders, zoals betje en bestemoer. Als je niet weet wat dat betekend is het moeilijk te bedenken over wie het gaat. Wat ik herkende was het woord Cornutus, dat is iemand waarvan de vrouw vreemdgaat. In Italië gebuikt men dat ook nog steeds als scheldwoord: cornuto! Dat is leuk, want je komt iets tegen dat je herkent.

Eindoordeel:

Het is een boek die je vooral moet lezen als je wat wilt weten over kermissen in de Renaissance. Dan kun je er genoeg informatie uit halen. Maar om het verhaal hoeft je hem niet te lezen. De gebeurtenissen volgen elkaar op en worden beschreven door de ikpersoon. Je komt bijna niets te weten over de gedachtes van de persoon. Ook de personen die voor komen in het verhaal zijn oppervlakkig, na een paar bladzijden verdwijnen ze weer en ziet de ikpersoon weer iets anders. Er wordt nergens diep op in gegaan. Er zit geen spanning in, van wat gaat er nu weer gebeuren? Je krijgt geen band met de ikpersoon, want er wordt te weinig over hem gezegd om hem interessant te maken.

Aanrader:

Nee, hij is niet spannend. Alleen als je wilt weten hoe het vroeger op een kermis er aan toe ging, is het een leuk boekje om te lezen. Maar als je echt van verhalen houdt waar er dingen gebeuren met de hoofdpersonen moet je toch een andere boek pakken. De gebeurtenissen in dit boek staan nauwelijks in verband met elkaar. Als een gebeurtenis in het verhaal verschijnt, dan verdwijnt de andere voorgoed uit het verhaal.